

Toespraak van Zijne Excellentie Roberto Cazadilla Sarmiento, Ambassadeur van Bolivia, in de Opening van het 1^e Amsterdams Humanistisch Forum, 9 en 10 november 2007.

“Vanaf 22 januari van het vorige jaar begon Bolivia een nieuwe etappe in haar geschiedenis, vol verwachtingen en uitdagingen, en waarin de noodzaak om de door de regering voorgestelde Culturele en Democratische Revolutie te consolideren, geleid door kameraad en broeder Evo Morales Ayma, de voorrang heeft.

De lange periode van oplegging en overheersing van het kolonialisme, voortgezet in de afgelopen 20 jaar door de neoliberale politiek, had zware gevolgen voor het leven van de meerderheid van de Bolivianen: Het heeft ons de visie van het land doen verliezen en, vooral, de waardering van de waarde van de personen en de volken, hun harmonische interrelatie met de natuur en de kracht van de gemeenschappelijke relatie. Dit verplichtte ons ertoe om de fundamenteën van ons land te herbouwen.

De oproep tot de Oprichtingsassemblee, de Nationalisering van gas en olie en andere maatregelen die de Nationale Regering in praktijk bracht, zijn onderdeel van het voorstel en de paden die gericht zijn op het consolideren van de huidige periode van transformaties. Deze paden maken deel uit van het Nationale Plan van Ontwikkeling: een waardig, soeverein, productief en democratisch Bolivia om Goed te Leven.

Bolivia bevindt zich in een proces van diepgaande structurele, sociale, economische en politieke veranderingen, gericht op het vestigen van de in het Nationale Plan van Ontwikkeling uitgestippelde bases, “Waardig, Soeverein en Productief Bolivia: om Goed te Leven”, gericht op de verbetering van de levensomstandigheden door middel van de vergroting van het dekken van de eerste sociale levensbehoeften en van het genereren van duurzame en gelijkwaardige processen van economische groei, waarbij de democratie verdiept wordt, terwijl tegelijkertijd de nieuwe nationale staat versterkt wordt voor haar internationale betrekkingen.

In deze context wordt de visie ontwikkeld van het versterken van de Nationale Staat als een internationale speler, soeverein, onafhankelijk, met een eigen identiteit, middels een buitenlandse politiek die de politieke en diplomatieke actie oriënteert met de aanwezigheid van de volken en bescherming van de natuurlijke grondstoffen en van de biodiversiteit, die een internationaal teken van solidariteit en aanvulling bevorderen.

De nieuwe buitenlandse politiek van Bolivia steunt zich in de waardering van de nationale identiteit, in de bescherming van haar natuurlijke grondstoffen en in de geopolitieke projectie in de regio, in de transformatie en industrialisering van haar natuurlijke bodemschatten – in het bijzonder de strategische, hun producten en derivaten - , in de articulatie van strategische allianties om de onderhandelingscapaciteit van het land te vergoten en in de ontwikkeling van operationele mechanismen voor de deelname van instituten en sociale sectoren.

Projectie van de Diplomatie van de volken

Een nieuwe benadering van de internationale betrekkingen kan alleen voortkomen uit een nieuwe articulatie van de diplomatie met de verschillende sociale spelers. De diplomatie van de volken impliceert a) luisteren, dialoogvoering en werken voor iedereen en niet slechts voor enkele bevoorrechte sectoren; b) niet slechts de betrekkingen tussen ministeries van buitenlandse zaken te bevorderen, als wel tussen de volken, want de levenskracht van de processen van integratie en verandering is in de volken; en c) de mensenrechten en principes van het leven vóór de logica van de markt en de investering plaatsen.

De articulatie van het netwerk van solidariteit met Bolivia van de kant van de internationale burgerlijke samenleving maakt essentieel deel uit van onze buitenlandse politiek. Sociale, religieuze, intellectuele bewegingen, NGOs, parlementariërs en artiesten, die klaar staan om het land te steunen in verschillende taken die gaan van verspreiding tot het onderzoek, de coöperatie, de geldlobby en de uitwisseling, zijn van fundamenteel belang voor het veranderingsproces in Bolivia en in de wereld.

De internationale relaties dienen niet alleen de relaties tussen mensen, samenlevingen en Staten te bevatten, we willen ook bijdragen aan het smeden van een rechtvaardige, diverse, inclusieve, evenwichtige wereld, in harmonie met de natuur voor het “goed leven” van alle volken op wereld niveau. We zeggen “goed leven” omdat we niet streven naar beter leven dan de anderen. Wij geloven niet in het rechtlijnige en accumulatieve begrip van de ongelimiteerde vooruitgang en ontwikkeling ten koste van de ander en van de natuur. We moeten elkaar aanvullen en niet beconcurreren. We moeten delen en niet profiteren van de buurman. “Goed Leven” is niet slechts denken in termen van inkomsten per capita, maar van culturele identiteit, van gemeenschap, van harmonie met de natuur en tussen ons onderling.

De verdieping van de ongelijkheden is de grootste factor van onrechtvaardigheden, conflicten en vernietiging van de planeet. Een onevenwichtige wereld vereist internationale ongebalanceerde normen ten gunste van de minst bedeelden. We zijn op zoek naar de vermindering en de overwinning van de asymmetrische verhoudingen: aanvulling en solidariteit tegenover concurrentie en een wederkerigheid die uit gaat van de onjuiste veronderstelling dat alle staten en regio's gelijk zijn. De toepassing van deze voorschriften moeten vorm krijgen op alle niveaus van internationale relatie: handel, samenwerking, institutionele aspecten, oplossing van geschillen, enz.

Het vreedzaam samenleven, het respect tussen de volken en de integratie voor een evenwichtiger wereld gaan gepaard met het respect en de praktijk van de culturele diversiteit. Er bestaat niet één, moderne, cultuur en nog minder één die superieur is aan de rest. Het accepteren en erkennen van de verschillende relatievormen tussen de mensen, de verschillende vormen van productie, kennis en visie, het herwinnen van de geschiedenis en de memorie van alle volken, het respecteren van de verschillende identiteiten, de veelvuldige codes, overtuigingen, expressies en waarden van degenen die de planeet Aarde bewonen, is het hart van de boodschap “de Cultuur van het Leven” van de oorspronkelijke en inheemse volken van Bolivia.

In bijna de hele wereld worden de Inheemse Volken nog steeds behandeld als vreemdelingen in hun eigen territoria. Hun rechten worden niet erkend noch gerespecteerd. Hun visie en hun boodschap worden beschouwd als slechte gewoontes uit het verleden en hun identiteit en hun cultuur worden tot folklore gereduceerd. De toekomst van Bolivia en van de hele wereld hangt af van het veranderen van deze visie en houding. In de inheemse volken bevindt zich de morele reserve, de ethische visie met de natuur en de verbintenis met de culturele diversiteit en de democratie van de consensus die ons kan toestaan de planeet en het leven te redden. In deze zin is het van fundamenteel belang voortgang te boeken met de goedkeuring van de Verklaring van de Verenigde Naties over de Rechten van de Inheemse Volken en van nieuwe bindende mechanismen die voornoemde rechten garanderen en hun visie naar de wereld projecteren.

De biologische diversiteit en het water die het leven op aarde in stand houden, zijn in gevaar door het model van kapitalistische accumulatie en liberalisering van de markt. De biobrandstoffen, de privatisering van water en de ontwikkeling van genetisch gemanipuleerde gewassen maken die situatie alleen maar erger¹. Daar komen nog de

---

¹ Er is drie keer zoveel zoet water in de stuwmeren dan in de rivieren van de planeet. 1.700 miljoen personen leven in landen met een tekort aan water (Millenium Ecosystem Assesment, 2005)

effecten van de klimaatsverandering bij² die de expressie zijn van de onmogelijkheid door te gaan op dit verkeerde pad van ontwikkeling. De uitvoering van de Conventie over Klimaatsverandering, het Verdrag over Biologische Diversiteit door de hoger ontwikkelde landen is essentieel voor het redden van de planeet. Net zoals men een “culturele uitzondering” zoekt, moet men een “milieu uitzondering” zien te vinden in de toepassing van de handelsovereenkomsten. Er moeten bindende mechanismen bestaan van de Verenigde Naties die boven andere instanties van commerciële of andersoortige aard staan om de biodiversiteit, het water en het in de hand houden van de gevolgen van de klimaatsverandering op aarde te garanderen. Tegenover deze impact door droogte en overstromingen stelt Bolivia aan de landen van de wereld voor om gezamenlijk de verantwoordelijkheid op zich te nemen het energetische model en onze consumptie gewoontes te veranderen, verder te gaan dan de uitvoer van het Protocol van Kyoto, waarvan de doelen al niet meer zijn dan een fractie van de noodzakelijke reducties om op een veelbetekenende wijze de opwarming van de planeet af te remmen. Als basis voor deze politiek stelt Bolivia de wereld voor de waarden van de Cultuur van het Leven te aanvaarden als de enige oplossing die het onderhoud en het behoud van onze planeet aarde kan bewerkstelligen.

Effectieve uitoefening van de soevereiniteit, democratie en mensenrechten: De versterking van de nationale staat voor haar internationale herverdeling. De soevereiniteit is geen statische conditie als wel een dynamisch proces. Die is er niet eens en voor altijd als wel wordt uitgeoefend, gebouwd en ontwikkeld door middel van de propositie en articulatie capaciteit van de Staat. De soevereiniteit heeft niet alleen een defensieve functie (de belangen van de Staat beschermen) maar ook een projectieve (bijdragen aan het projecteren van nieuwe modellen van verandering voor het harmonisch samenleven op internationaal niveau). De relaties van Bolivia met alle landen moeten ingekaderd worden in de principes van het wederzijds respect voor soevereiniteit, onafhankelijkheid en de niet inmenging in interne aangelegenheden, terwijl zij vrede, mensenrechten, integrale ontwikkeling van de volken en de volle geldigheid van de democratie bevorderen.

Integratie met soevereiniteit

Het is dwingende noodzaak de internationale economische relaties en de Boliviaanse exporthandel te projecteren in een instrument dat het Boliviaanse volk toe staat goed te leven, met de bedoeling dat de integratieprocessen waar Bolivia aan deel neemt beantwoorden aan de behoeftes van de bevolking. De uitoefening van de soevereiniteit is intiem verbonden met de vorming van regionale blokken die de capaciteit hebben om invloed uit te oefenen op het wereld gebeuren. Geen enkel land kan alleen in haar behoeftes voorzien en haar problemen oplossen als dat niet is in het kader van integratieprocessen. In dit kader bevorderen we integratieprocessen die de mens en de natuur in het centrum plaatsen, vóór de handel en de winsten³. Processen van “integrale en holistische integratie” die de sociale, politieke, economische, culturele en milieu aspecten omvatten. Processen van complementaire en solidaire integratie om de asymmetrie tussen landen en regio's te verminderen. Processen van democratische integratie die rekening houden met de diversiteit van economische, sociale en culturele benaderingen.

---

² In 10.000 jaar was de variatie van CO₂ op de planeet ongeveer 10%. In de afgelopen 200 jaar was dat rond 30%. Vanaf 1860 hebben Europa en Noord Amerika bijgedragen met 70% CO₂ uitstoot. De ontwikkelingslanden met 25%. Het jaar 2005 was het heetste jaar in de afgelopen 1000 jaar.

³ Na jarenlang slachtoffers geweest te zijn van de onjuist benoemde “ontwikkelingspolitiek” moeten onze volken vandaag de acteurs zijn van de oplossingen voor de ernstige problemen van gezondheid, educatie, werkgelegenheid, gelijke verdeling van de middelen, discriminatie, migratie, uitoefening van de democratie, behoud van het milieu en respect voor de culturele diversiteit (Brief van Evo Morales aan de Presidenten van Zuid Amerika)

De relaties met Europa verdiepen: De regeringen van Europa hebben het veranderingsproces dat Bolivia doormaakt met grotere openheid ontvangen. We geloven dat , met meer werk van onze kant, de samenwerking versterkt kan worden en zich meer kan richten op de meest behoeftige sectoren, waardoor de uitgaven aan adviezen en administraties verminderd wordt. De onderhandelingen over het Akkoord van Associatie CAN-EU zullen een zeer belangrijk podium zijn om het politieke dialoog, de samenwerking en de handel met de Europese Unie te versterken. Voor dit Akkoord van Associatie zijn de landen van het CAN overeengekomen de verschillende economische benaderingen en visies van de Andes landen te belichten, waardoor verschillende niveaus van onderhandeling en compromissen mogelijk zijn in de verschillende thema's van de commerciële component. Bolivia heeft laten weten dat het, door haar andere benadering van enige thema's, geen compromissen zal doen in intellectueel eigendom, diensten-investeringen, overheidsaankopen en concurrentie politiek. De EU heeft geaccepteerd verschillende gradaties van compromissen voor de Andes landen in overweging te nemen en heeft het voorstel aangenomen van het CAN, gepromoot door Bolivia, dat er een asymmetrie presidium existeert in de commerciële component van het Akkoord van Associatie. In een onderhandelingsproces, dat meer dan twee jaar zal duren, een integraal Akkoord bereiken dat de visie van Bolivia weerspiegelt, zal geen makkelijk noch zeker proces zijn, maar op zichzelf zal het een voorbeeld zijn voor andere gelijksoortige ondernemingen.

Investeringen en terugwinning van de natuurlijke grondstoffen

Wat de regering van Bolivia bezig is te veranderen zijn de excessen die bestonden en schendingen van onze eigen Politieke Constitutie van de Staat. Bolivia wil partners en geen bazen. De buitenlandse investeerder die in ons land wil investeren, heeft alle garanties voor het terugwinnen van zijn investering en het hebben van een redelijke winst. De natuurlijke grondstoffen, zoals aardgas en olie, zijn van de Staat en iedereen die wil investeren en werken met de Staat, is welkom. Bolivia heeft zich teruggetrokken uit het CIADI omdat het reglement ervan de artikelen 24 en 135 van onze Politieke Constitutie van de Staat schond. Alle nationale of buitenlandse investeerders zullen dezelfde behandeling krijgen in Bolivia.

Evo Nobelprijs voor de Vrede

We willen bedanken voor de steun die jullie hebben gegeven aan de kandidatuur voor de Nobelprijs voor de Vrede 2007 in de persoon van onze President Evo Morales, wat het erkennen betekent van de strijd van het Boliviaanse volk dat, gedurende decennia en eeuwen, heeft gestreden voor het leven, het herkennen van de strijd van Evo die door zijn inheemse wortels een permanent werk aanvaardt van dienstbaarheid aan het volk en niet om gebruik te maken van het volk, een werk dat als doel heeft een Goed Leven te bereiken voor de bezitloze en buitengesloten bevolkingsgroepen.

Als President van Bolivia heeft hij zich veranderd in het symbool van het veranderingsproces van het Boliviaanse volk, dat hem koos als eerste werker voor de sociale verandering. Met de deelname en de hoofdrolfunctie van de gemeenschappen en de sociale bewegingen van boeren en in de steden is hij bezig aan zijn regering een verloop te geven dat democratisch, vreedzaam, van het volk en van nationale eenheid is. Hij leidt een onophoudelijke strijd tegen de corruptie, waarbij hij de voorouderlijke inheemse normen respecteert van: Ama sua, ama llulla, ama qhella.”

9 november 2007

Vertaling uit het Spaans